

CANTUS LAMENTATIONUM

PRO ULTIMO

TRIDUO HEBDOMADAE MAJORIS

JUXTA HISPANOS CODICES

NUNC PUBLICI JURIS FACIT

R. P. GERMANUS PRADO, O. S. B.

TYPIS SOCIETATIS S. JOANNIS EVANGELISTAE

DESCLÉE & Socii

S. Sedis Apostolicae et Sacrorum Rituum Congregationis Typographi

PARISIIS, TORNACI, ROMAE

Imprimi potest.

† Fr. Lucianus SERRANO

Abbas de Silos.

Ex Abbatia Sti Dominici de Silos,

die 25 Aprilis 1934.

IMPRIMATUR.

Tornaci, die I Maii 1934.

J. LECOUVET, Vic. Gen.

In universam nostram excogitandi scribendique rhythmí rationem
omnia iura vindicabimus.

DESCLÉE ET SOCII, Tornaci (Belg.)

ut sa-tu-ra-ré-mur pá- ne. Pátres nóstri peccavé- runt, et
non sunt : et nos in-iqui-tá-tes e-ó-rum portá- vi-mus.
Sérvi domi-ná-ti sunt nó- stri : non fú- it qui re-díme-ret
de mánu e- ó- rum. In animábus nó-stris affe-rebámus
pánem nó- bis, a fá-ci-e gládi- i in de-sér- to. Péllis
nóstra, qua-si clí- banus exústa est a fá-ci-e tempestá-
tum fá- mis. Mu-lí- e-res in Sí- on humi- li- a-vé-runt, et
vír- gines in ci-vi-tá-tibus Jú- da. Je-rúsa-lem, Je-rú-
sa- lem, convér- te-re ad Dóminum Dé- um tú- um.

FERIA V. IN COENA DOMINI.

Lectio I.

Ex Codice Silensi.

Incipit Lamentá-ti-o Jeremí-ae prophé-tae.

ALEPH. Quómodo sédet só-la cí-vi-tas pléna pó-pu-lo :

fácta est quasi ví-du-a dó-mi-na Gé-n-ti-um : prínceps pro-

vinci-á-rum fácta est sub tribú-to. BETH. Plórans

plorá-vit in nócte, et lácrimae é-jus in maxíllis é-jus : non

est qui conso-létur é-am ex ómnibus cá-ris é-jus : ómnes

amí-ci é-jus spreverunt é-am, et fácti sunt é-i ini-

mí-ci. GHIMEL. Migrávit Júdas propter afflicti-ónem, et

Pátres nóstri peccavérunt, et non sunt : et nos iniqui-tátes

e-órum portá-vimus. Sérvi dominá-ti sunt nó-stri : non

fú-it qui redí-me-ret de má-nu e-órum. In animábus

nóstris affe-rebá-mus pánem nó-bis, a fá-ci-e gládi-i

in de-sérto. Pél-lis nóstra, qua-si clíbanus exústa est

a fá-ci-e tempe-státum fámis. Mu-lí-eres in Sí-on

humi-li-a-vé-runt, et vír-gi-nes in ci-vi-tá-tibus Júda.

Je-rúsa-lem, Je-rúsa-lem, convér-te-re ad Dó-minum

Dé-um tú-um.

Lectio III.

(Alius Cantus.)

Ex Cantatorio Escorialensi.

I Nci-pit orá-ti-o Je-remí-ae prophé-tae.

Recordá-re, Dómine, quid accí-de-rit nó-bis : intu-é-re,
 et ré-spi-ce oppróbri-um nó-strum. He-ré-di-tas
 nóstra vérsa est ad a-li-é-nos : dómus nóstrae ad ex-
 trá-ne-os. Pupíl-li fácti sú-mus absque pá-tre, mátres
 nóstrae qua-si ví-du-ae. Aquam nóstram pe-cúni-a
 bí-bimus; lígna nóstra pré-ti-o compa-rá-vimus.

Cerví-cibus nóstris minabá-mur, lás-sis non dabá-tur
 ré-qui-es. Aegýpto dédimus má-num, et Assý-ri-is,

MONITUM.

Exhausta nuper editione fasciculi cui titulus : «Cantus Lamentationum apud Hispanos usurpatus», quem anno 1917 (Flaviobrigae) (Bilbao), apud Elexpuru publici juris fecit dulcis memoriae frater D. Cassianus Rojo, O. S. B., devotioni simul ac divinae musices arti nonnihili videmur nobis collaturi, si, et Silensi Codici pressius nunc inhaerentes, necnon et alia, in quibus aliqui recordatione digni toni inveniuntur, chirographa perscrutantes, alteram nunc libelli editionem ecclesiasticis cantoribus praebeamus.

Omnibus autem codicibus Antiphonarium Silense certo praestat, licet non omnes antiquitate superet, cum in Caradignensi Biblia Gothica, saeculo X forte conscripta, hodieque in Burgensis Cathedralis Musaeo asservata, primaevae jam Lamentationum appareant indicia melodiae, ut facile patet Codices Oscensem, Legionensem, Toletanum et Gerundensem versanti, qui non parvae nobis utilitatis pro hac compilatione affuerunt.

Notandum etiam quod «Orationis Jeremiae» tonus, in Vaticana nunc editione ad libitum secundo loco exhibitus, ex Silensi Codice directe derivatur. Jam vero, alter hujusce Orationis tonus, quem hic exhibemus, ex magno Escorialensi Cantatorio seu Tenebrario procedens, etsi non tanta vetustate polleat, saeculi XIII artem et modum redolere videtur. Reliqui vero toni, de antiquioribus codicibus excerpti, majorem vetustatis notam prae se ferunt, aquitanisque neumis descripti reperiuntur.

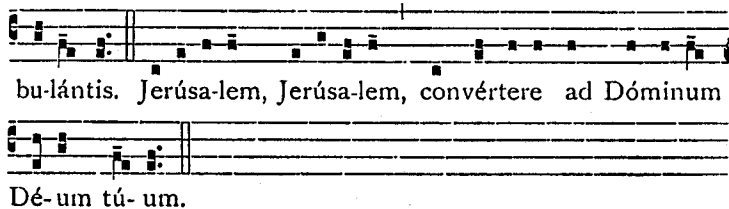
De melodiarum autem origine disputationem vitamus. Licet in Biblia napolitana, saeculo XI exarata, horum tonorum primus simul cum Oratione Jeremiae jam inveniantur; sed nullibi terrarum quam in Hispania frequentiores fuerunt, ut ex numero exemplarium in archivis nostris adhuc existentium liquido patet.

Lectio III.

Ex Cod. Silensi (Cf. Vatic. Edit.).

Incipit orá-ti- o Je-remí- ae prophé- tae. Recordá- re,
 Dómine, quid accide- rit nó- bis : intu- é- re, et réspi- ce
 oppró- bri- um nó- strum. He- rédi- tas nó- stra vérsa est ad
 a- li- é- nos : dómus nó- strae ad extrá- ne- os. Pupílli
 fácti súmus absque pá- tre, mátres nó- strae qua- si ví-
 du- ae. Aquam nó- stram pecúni- a bí- bi- mus : lígna nó-
 stra pré- ti- o compará- vimus. Cerví- cibus nó- stris mina-
 bá- mur, lássis non dabá- tur ré- qui- es. Aegýpto dédimus
 má- num, et Assý- ri- is, ut satura- rémur páne.

multi- túdinem servitú- tis : habi- távit inter Géntes, nec in-
 vénit réqui- em : ómnes persecutó- res éjus apprehendérunt
 é- am inter angústi- as. DALETH, Ví- ae Sí- on lúgent,
 é- o quod non sint qui véni- ant ad sol- emni- tá- tem :
 ómnes pórtae éjus destrúctae : sacerdótes éjus geméntes :
 vírgines éjus squá- lidae, et ípsa opprés- sa ama- ri- tú- di-
 ne. HE. Fácti sunt hóstes éjus in cápi- te, inimí-
 ci éjus locuple- tá- ti sunt : qui- a Dóminus locú- tus est su-
 per é- am propter multi- túdinem iniqui- tátum éjus : párvu-
 li éjus dúcti sunt in captivi- tá- tem ante fáci- em tri-

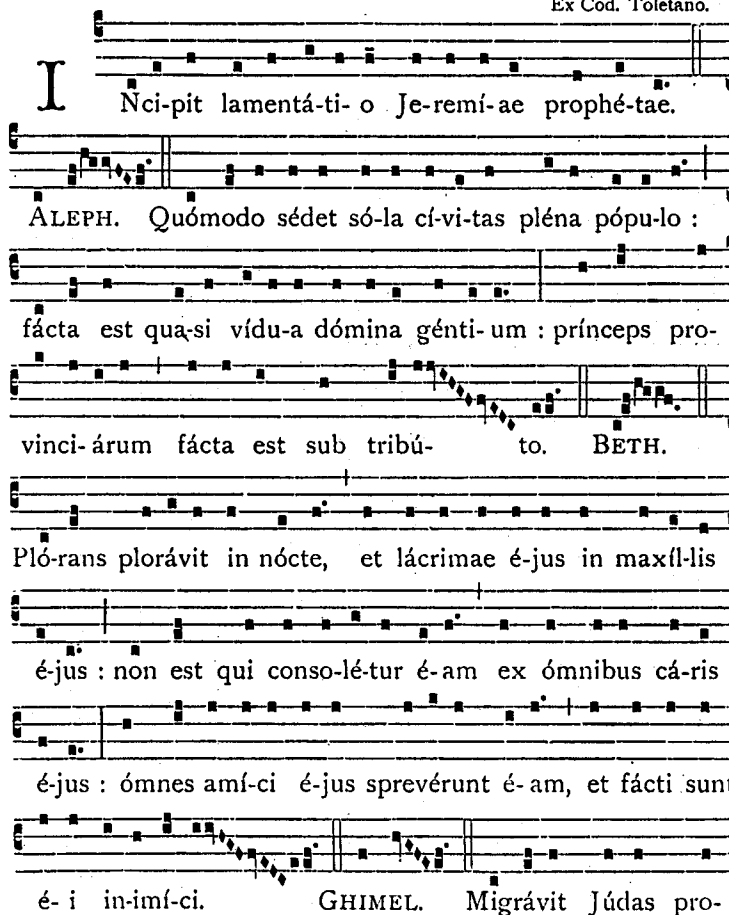

bu-lántis. Jerúsa-lem, Jerúsa-lem, convértere ad Dóminum
Dé-um tú-um.

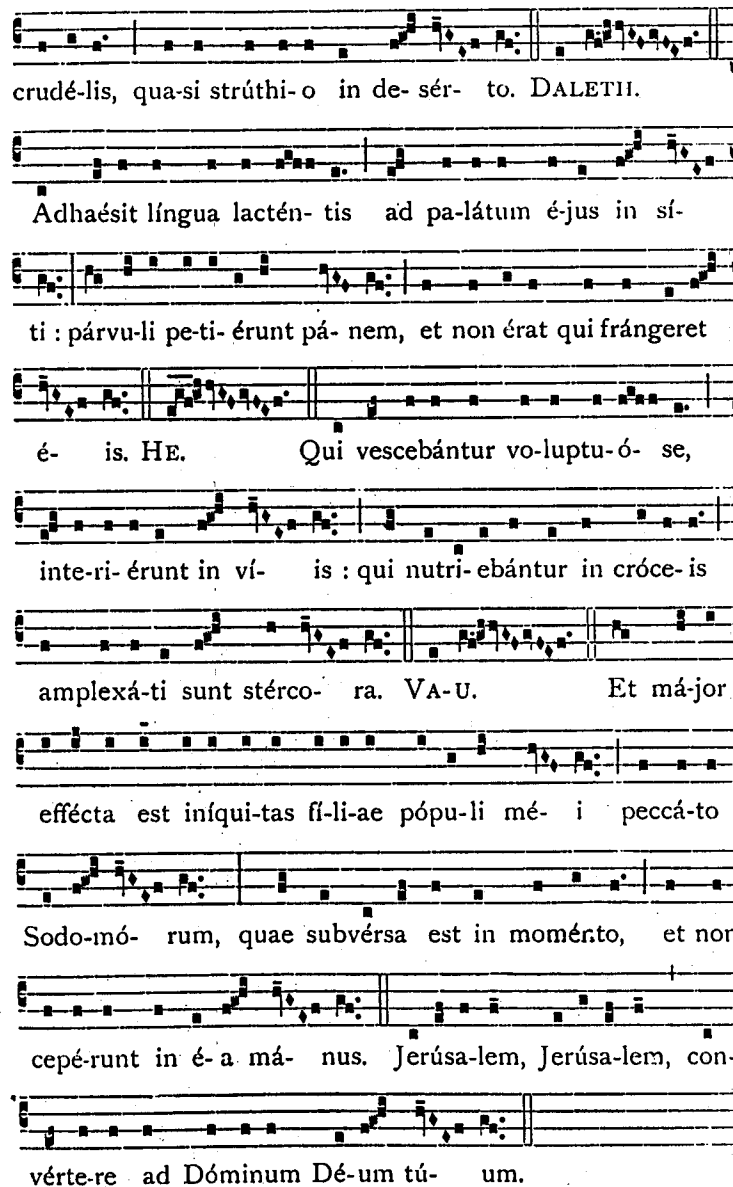
Lectio I.

(Tonus alius)

Ex Cod. Toletano.

I Nci-pit lamentá-ti-o Je-remí-ae prophé-tae.
ALEPH. Quómodo sédet só-la cí-vi-tas pléna pópu-lo :
fácta est qua-si vídu-a dómina génti-um : prínceps pro-
vinci-árum fácta est sub tribú- to. BETH.
Pló-rans plorávit in nócte, et lácrimae é-jus in maxíl-lis
é-jus : non est qui conso-lé-tur é-am ex ómnibus cá-ris
é-jus : ómnes amí-ci é-jus spreverunt é-am, et fácti sunt
é-i in-imí-ci. GHIMEL. Migrávit Júdas pro-

crudé-lis, qua-si strúthi-o in de-sér- to. DALETH.
Adhaésit língua lactén- tis ad pa-látum é-jus in sí-
ti : párvu-li pe-ti-érunt pá- nem, et non érat qui frángeret
é- is. HE. Qui vescebántur vo-luptu-ó- se,
inte-ri-érunt in ví- is : qui nutri-ebántur in cróce-is
amplexá-ti sunt stérco- ra. VA-U. Et má-jor
effécta est iníqui-tas fi-li-ae pópu-li mé- i peccá-to
Sodo-mó- rum, quae subvérta est in mométo, et non
cepé-runt in é-a má- nus. Jerúsa-lem, Jerúsa-lem, con-
vérté-re ad Dóminum Dé-um tú- um.

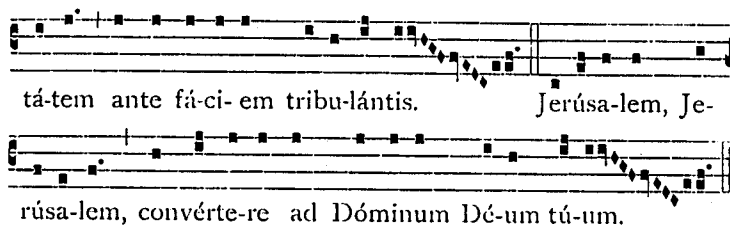
mó- rum, quae subvérsa est in momén- to, et non cepé-
runt in é- a má- nus. Jerú-salem, Jerú- sa-lem,
convértere ad Dómi-num Dé-um tú- um.

Lectio II.
(Alius Cantus).

Ex Cod. Silensi.

A-LEPH. Quómodo obscurátum est áu- rum, mu-
tátus est có-lor ópti- mus, dispérsi sunt lápides sanctu-á-
ri- i in cápite ómni-um plate- á- rum? BETH.
Ff-li- i Sí-on ín-cly-ti, et amícti áuro prí- mo : quó-
modo repu-tá-ti sunt in vása téste-a, ópus mánu-um fí-
gu-li? GHIMEL. Sed et lámí-ae nuđavé-runt má-
mam, lactavérunt cátu-los sú- os : fí-li- a pópu-li mé- i

pter afflicti-ónem et multi-tú-dinem servi-tú-tis : habi-távit
inter géntes, nec invénit réqui-em : ómnes persecu-tó-res
é-jus apprehendé-runt é-am inter angústi-as.
DALETH. Ví-ae Sí- on lúgent é-o quod non sint qui véni- ant
ad so-lemni-tátem : ómnes pórtae é-jus destrúctae : sa-
cerdó-tes é-jus geméntes : vírgines é-jus squá-lidae, et
ípsa opprésa ama-ri-tú-dine. HE. Fácti sunt hóstes
é-jus in cápí-te, in-ímí-ci é-jus locuple-tá-ti sunt : qui- a
Dóminus locútus est super é-am propter multi-tú-dinem
in-iqui-tá-tum é-jus : párvu-li é-jus dúcti sunt in capti-vi-

Lectio II.

Ex Cod. Silensi.

V **AU.** Et egréssus est a fí-li-a Sí-on
ómnis decór é-jus : fácti sunt príncipes é-jus vel-ut
a-rí-e-tes non inveni-éntes páscu-a : et abi-érunt absque
forti-tú-di-ne ante fá-ci-em subsequéntis. **ZA-IN.**
Recordá-ta est Jerúsa-lem di-érum afflicti-ónis sú-ae et
præva-ri-ca-ti-ónis, ómni-um de-side-rabí-li-um su-órum,
quæ habú-erat a di-ébus antíquis, cum cáde-ret pópu-lus
é-jus in mánu hostí-li, et non ésset auxi-li-átor : vidé-

do repu-táta sunt in vása téste- a, ópus mánu-um fí-
gu-li? **GHIMEL.** Sed et lámí-ae nudavérunt mámmam,
lactavérunt cátu-los sú- os : ff-li- a pópu-li mé- i cru-
dé- lis quasi strúthi- o in de- sérto. **DALETH.**
Adhaésit língua lactén- tis ad palátum éjus in sí-
ti : párvu-li peti-érunt pá- nem : et non érat qui fránge-
ret é- is. **HE.** Qui vescebántur voluptu-ó- se,
inter-i-érunt in ví- is : qui nutri-ebántur in cró- ce- is
amplexá- ti sunt stér- co- ra. **VA-U.** Et májor ef-
fécta est iníqui-tas ff-li-ae pópu-li mé- i peccáto Sodo-

táve-rit jú- gum ab ado-lescénti- a sú- a. JOD.

Sedébit so-li-tári- us, et tacé- bit : qui- a levá- vit super

se. JOD. Pónet in púlvere os sú- um, si forte

sit spes. JOD. Dá- bit percu- ti- énti se ma- xíl-

lam, saturá- bi- tur oppró- bri- is. Jerú- sa- lem, Jerú- sa- lem,

convértere ad Dó- minum Dé- um tú- um.

Lectio II.

Ex Cod. Legionensi.

A -LEPH. Quómodo obscurátum est áu- rum, mu-

tátus est có- lor ó- ptimus, dispérsi sunt lápides sanctu- á-

ri- i in cá- pi- te ómni- um pla- te- á- rum? BETH

Fí- li- i Sí- on ínclý- ti, et amícti áuro prí- mo : quómo-

runt é- am hó- stes, et de- ri- sérunt sábbata é- jus.

HETH. Peccá- tum peccávit Jerú- sa- lem, proptér- e- a

instá- bi- lis fácta est : ómnes, qui glo- ri- fi- cábant é- am,

sprevé- runt íllam, qui- a vidé- runt ignomí- ni- am é- jus : ípsa

autem gé- mens convérsa est retrórsum. TETH. Sórdes

é- jus in pédibus é- jus, nec recordáta est fínis sú- i :

depó- si- ta est vehemé- ter, non hábens conso- la- tórem :

vide, Dómine, afflicti- ónem mé- am, quóni- am e- réctus

est inimí- cus. Jerú- sa- lem, Jerú- sa- lem, convértere ad Dó-

minum Dé- um tú- um.

Lectio II.

(Alius cantus)

Ex Cod. Legionensi.

V AU. Et egressus est a fili-a Si-on ómnis
 decór é-jus : facti sunt príncipes é-jus vel-ut a- rí- e-tes
 non inveni-éntes pá-scu-a : et abi-érunt absque forti-tú-
 dine ante fá-ci-em subsequén-tis. ZA-IN. Recordáta
 est Jerúsa-lem di-érum afflicti-ónis sú-ae et praeva-ri-
 ca-ti-ónis, ómni-um de-siderabí-li-um su-órum, quae
 habú-erat a di-ébus antí-quis, cum cá-de-ret pópu-lus é-jus
 in mánu hostí-li, et non ésset auxi-li-átor : vidé-runt
 é-am hóstes et de-ri-sérunt sábbata é- jus. HETH.
 Peccátum peccávit Jerúsa-lem, proptére-a instábi-lis fá-cta

SABBATO SANCTO.

Lectio I.

Ex Cod. Silensi.

D E lamenta-ti-óne Jerémi-ae proph-etae.
 HETH. Mí-se-ricórdi-ae Dómini qui-a non súmus con-
 súmpti : qui-a non defecé-runt mi-sera-ti-ónes é- jus.
 HETH. Nó-vi di-lúcu-lo, múlta est ff-des tú- a.
 HETH. Pars mé-a Dóminus, díxit ánima mé-a : pro-
 ptér-e-a exspectábo é- um. TETH. Bónus est
 Dóminus sperántibus in é- um, ánima quae-rénti il-
 lum. TETH. Bónum est praesto-lári cum si-lénti-o
 salu-tá-re Dé- i. TETH. Bónum est víro, cum por-

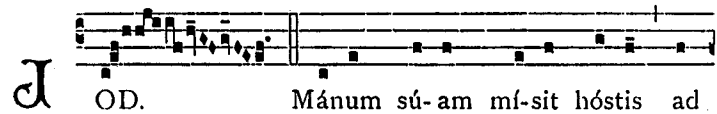
ficá-vit in gyro mé- o, et circúmde-dit me félle
et labó-re. BETH. In tenebró-sis collocávit
me, qua-si mórtu-os sempitérnos. GHIMEL.
Circumaedi-ficá-vit advérsum me, ut non egré- di-ar :
ag-gra-vá-vit cómpedem mé- um. GHIMEL. Sed,
et cum clamáve-ro et rogá- ve-ro, ex-clú-sit o-ra-
ti- ónem mé- am. GHIMEL. Conclú-sit ví-as mé-as
lapí-dibus quá- dris, sé- mi-tas mé- as subvér-tit.
Je-rúsa-lem, Je-rú- sa-lem, con- vértre-re ad Dómi-
num Dé-um tú- um.

est : ómnes, qui glo-ri-fi-cábant é-am, spreverunt íllam,
qui-a vidérunt ignomíni-am é-jus : ipsa autem gémens
conversá est retrór-sum. TETH. Sórdes é-jus in pé-
dibus é-jus, nec recordáta est fínis sú- i : depó-si-ta est
veheménter, non hábens conso-la-tó-rem : víde, Dómine,
afflicti- ónem mé-am, quóni-am érctus est inimí- cus.
Jerúsa-lem, Jerúsa-lem, convértere ad Dóminum Dé-um
tú- um.

Lectio III.

Ex Cod. Silensi.

A OD. Mánum sú-am mí-sit hóstis ad

ómni-a de-siderá-bí-li-a é-jus : qui-a ví-dit géntes ingrés-
 sas Sanctu-á-ri-um sú-um, de quíbus praecepe-ras ne in-
 trárent in ecclé-si-am tú-am. CAPH.

Omnis pópu-lus é-jus gémens, et quaérens pánem : dedérunt
 pre-ti-ósa quaéque pro cíbo ad refo-cillándam ánimam.

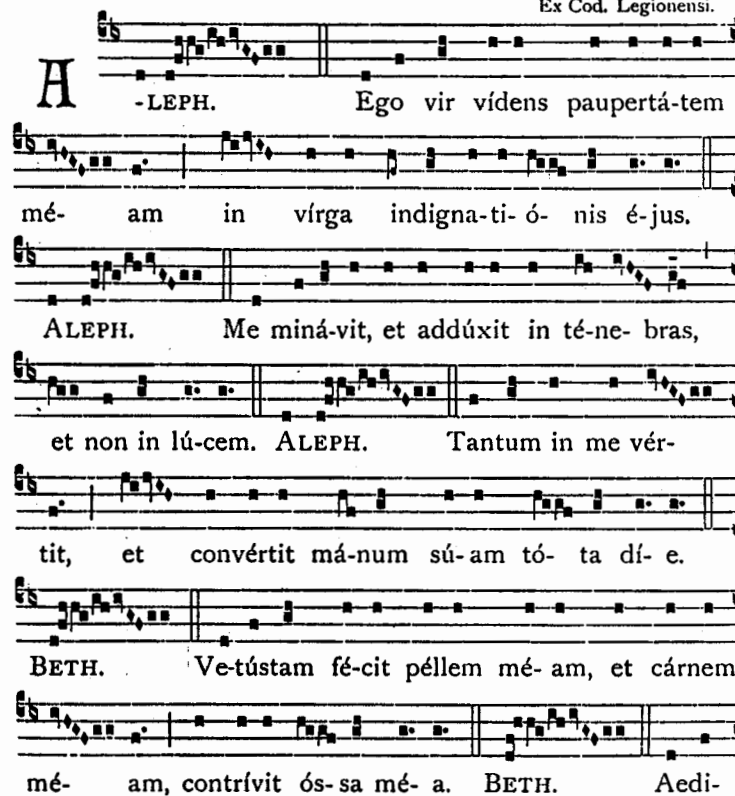
Víde, Dómine, et consíde-ra, quóni-am fácta sum ví-
 lis. LAMED. O vos ómnes qui transí-
 tis per ví-am, atté-di-te, et ví-de-te si est dó-lor sic-ut
 dó-lor mé-us : quóni-am vindemi-ávit me, ut locú-tus
 est Dóminus in dí-e írae furó-ris sú-i.

lem : Haéc-cine est urbs, dí-cétes, perfécti decó-ris, gáu-
 di-um univérsae térrae? Jerúsa-lem, Jerúsa-lem,
 convérte-re ad Dóminus Dé-um tú-um.

Lectio III.

Ex Cod. Legionensi.

A -LEPH. Ego vir vídens paupertá-tem
 mé-am in vírga indigna-ti-ó-nis é-jus.
 ALEPH. Me miná-vit, et addúxit in té-ne-bras,
 et non in lú-cem. ALEPH. Tantum in me vér-
 tit, et convértit má-num sú-am tó-ta dí-e.
 BETH. Ve-tústam fé-cit péllem mé-am, et cárnem
 mé-am, contrívit ós-sa mé-a. BETH. Aedi-

platé-is ci-vi-tátis : cum exhalárent ánimas sú-as in sínu
mátrum su-árum. MEM. Cú-i comparábo te?
vel cú-i assimi-lábo te, fi-li-a Jerúsa-lem? Cú-i exae-
quábo te et consolábor te, vírgo fi-li-a Sí-on? Mágna
est enim vel-ut máre contrí-ti-o tú-a : quis medébi-tur
tú-i? NUN. Prophétae tú-i vidérunt tíbi fá-l
sa et stúlta, nec ape-ri-ébant in-iqui-tátem tú-am, ut te
ad poeni-ténti-am provocárent : vidérunt autem tí-bi as-
sumpti-ónes fálsas, et e-jecti-ónes. SA-MECH. Plausé-
runt super te mánibus ómnes transe-úntes per ví-am : si-
bi-lavérunt, et movérunt cáput sú-um super fi-li-am Jerúsa-

MEM. De excélsio mí-sit ígnem in óssibus
mé-is, et erudí-vit me : expándit ré-te pédibus mé-is,
convértit me retrórsum : pósu-it me deso-lá-tam, tóta dí-e
moeró-re conféctam. NUN. Vi-gi-lávit jú-
gum in-iqui-tátum me-árum : in mánu é-jus convolútae
sunt, et impó-sitae cóllo mé-o : infirmáta est vírtus mé-a :
dédit me Dóminus in mánu, de qua non pó-tero súrge-
re. Jerúsa-lem, Jerú-sa-lem, convértere ad Dómi-
num Dé-um tú-um.

FERIA VI. IN PARASCEVE.

Lectio I.

Ex Cod. Silensi.

D Ē lamenta-ti-óne Je-remí-ae prophé-tae.

HETH. Cogi-távit Dóminus dissipáre múrum fí-
li-ae SÍ- on : te-téndit funicu-lum sú-um, et non avértit
mánum sú-am a perdi-ti-óne : luxítque antemurále, et
múrus pári-ter dissi-pátus est. **TETH.**
De-fíxae sunt in térra pórtae é-jus : pérdidit, et contrí-vit
véctes é-jus : régem é-jus et príncipes é-jus in géntibus :
non est lex, et prophétae é-jus non invenérunt vi-si-ónem
a Dómino. **JOD.** Sedérunt in térra,

conticu-é-runt sénes fí-li-ae SÍ- on : conspersérunt cíne-re cá-
pi-ta sú-a, accínti sunt ci-lí-ci-is, abjecérunt in térram
cápi-ta sú-a vírgines Jerúsa-lem. **CAPH.**
De-fecérunt prae lácrimis ócu-li mé-i, conturbáta sunt ví-
sce-ra mé-a : ef-fúsum est in térra jécur mé-um super con-
tri-ti-óne fí-li-ae pópu-li mé-i, cum de-fíce-ret párvulus et
láctens in platé-is óppi-di. Jerúsa-lem, Jerúsa-
lem, convértere ad Dóminus Dé-um tú-um.

Lectio II.

Ex Cod. Toletano.

L Amed. Mátribus sú-is dixerunt : Ubi est trí-
ticum et vínus? cum de-fícerent qua-si vulnerá-ti in